

SZÖVEG –
UNGVÁRY ZSOLT

SOROZAT –
CSALÁDI KÖRBE

BANÁN

Számomra a banán a mai napig különleges szimbóluma a szocializmusnak, a gyerekkoromnak, annak a furcsán nyomasztó világnak, amelyben felnőttem. Kizárólag a téli hónapokban, általában karácsony előtt lehetett kapni. Nem árulták túlságosan drágán, de ritkasága miatt rögtön sor keletkezett ott, ahol megjelent. Általában nem is a zöldség-, gyümölcs- vagy élelmiszerboltokban folyt az értékesítés, hanem az üzlet mellett, az utcán, egy kitelepült mérleg és eladó segítségével. A mai napig, ha az utcán valahol megpillantok egy hosszú sort, az első gondolatom mindjárt az, hogy „nicsak, banán érkezett”.

◆ Egyszer, a nyolcvanas évek közepén, az orrom előtt fogott el, de kikönyörögtem egy szép, íves darabot az előttem állótól, hogy legalább annyi hadd jusson nekem. Úgy emlékszem, végül az öcsémmel feleztem el. Azóta sem visz rá a lélek, hogy megegyek egy egész banánt.

Néhány hete az egyik szupermarketben akciós banánt kínáltak, olcsóbb volt az almánál (persze ez manapság nem akkora kuriózum), de mire odaértem, az áthúzott és csökkentett árról tanúskodó tábla alatt csak egyetlen papírdobozban árválkodott néhány – egyébként épnek látszó – gyümölcs. Ezt az utolsó néhány darabot aztán senki sem vitte el, tologatták, fogdosták, de ahogy a tízforintos zsömle között is válogat az öntudatos magyar vásárló, úgy a banánból sem kellett már az alja. Sok társammal családostan állapítottuk meg, hogy ezúttal lemaradtunk. Én főleg a gyerekek miatt szomorkodtam, hogy nem lesz nekik, bár igazság szerint ők az almát, epret, körtét ugyanúgy szeretik, sőt. A hatalmas fémkocsira támaszkodó, frusztrált vásárlók között méltatlankodó hangok hallatszottak, elvégre, ha már meghirdették 299 forintért, akkor az jár is nekünk, megoldoztunk érte, a nemjóját az ilyen átverős marketingfogásoknak!

Hirtelen felbukkant két aprócska női alkalmazott, jókora kerek járgányokon húztak nyolc-tíz megpakolt papírdobozt, majd lendületes mozdulatokkal

fölrakták a pultra a 20–25 kilós kartonokat. A körben állók – köztük megannyi életerős férfi, bár egyikük kisbabával – türelmetlenül figyelték. Átfutott az agyamon, hogy segítsék, de a helyzet nem engedte: energikus öntudattal vágták oda a banános ládákat, közeledésemet a mai világban szexuális zaklatásnak vehették volna, vagy annak bizonyítékát látják benne, hogy nem találok alkalmasnak a női munkavállalót a feladat elvégzésére, ezt pedig aligha túrná az egyenlő bánásmód fölött őrkdő hatóság.

Bátrabb vásárlók közben bontogatni próbálták a lenejlonozott csomagokat a banánhoz jutás reményében, az egyik hölgy azonban keményen rádörrent („Várjon, majd én kinyitom!”), azzal a gyűlölettel, ahogyan csak magyar (kelet-európai) kereskedő és ügyintéző képes gyűlölni az ügyfelet, akiből él. Persze, mondhatja, hogy amennyit itt fizetnek neki, azért ne is várjon tőle a cég lojalitást.

Amint odafértem, én is feltankoltam vagy kétkilónyi banánt (ezúton is csókoltam azokat, akik statisztikákat tesznek közzé arról a sajtóban, hogy nem értük még el a nyolcvanas évek életszínvonalát...), és arra gondoltam, vajon a jelenetsorban megbúvó szimbolikus tartalmakból miféle képet rajzolhatunk napjaink Magyarországaról.

Végül aztán úgy alakult, hogy nem is ettem belőle. ◆

MIÉRT LETT BEFEKTETÉSI „SLÁGERTERMÉK” AZ ÁLLAMPAPÍR?

A válasz egyszerű:
mert versenyképes kamatokat és több mint
tízféle – különböző futamidejű és kamatozású –
megtakarítási formát kínál.
Már egészen kis összeggel is bárki beszállhat
az állampapír-befektetésbe.

Egyre tudatosabbak az emberek a pénzügyeiket illetően. A 2008-as pénzügyi világválság óta sokan gondolják úgy, hogy kis összegeket is érdemes rendszeresen gyűjtögetni és befektetni. A legtöbb embernek a biztonság a fontos, hogy belátható időre, előre ismert kamat mellett kockázatmentesen fektethesse be pénzét. Egy befektetés biztonságát és értékállóságát sok tényező befolyásolja, pl. az árfolyamok ingadozása, a pénzügyi környezet vagy akár a pénzügyi szolgáltatók stabilitása, megbízhatósága. Egy jól megválasztott termékkel és pénzügyi szolgáltatóval minden veszélyforrást minimálisra lehet csökkenteni. Erre nyújt megoldást az állampapír.

Érdemes átgondolni, mielőtt befektetésről döntenénk: Milyen időtávra tudjuk nélkülözni (lekötni) a megtakarításunkat? Járnak-e adókedvezményel vagy állami

támogatással? Tartsuk szem előtt, hogy minél nagyobb az ígért hozam, valószínűleg annál kockázatosabb a befektetés. Könnyen visszaváltható-e, ér-e bennünket veszteség a visszaváltás során? Ezeket és más szempontokat is megvizsgálva a befektetések közül kiemelkednek az állampapírok magas kamatozásukkal, az általuk nyújtott biztonság és a sokféle választási lehetőség miatt (féléves futamidőtől a tízévesig, 1 Ft-os névértéktől 10 000 Ft-ig, fix vagy változó kamatozással).

Ha az állampapírt nem tudjuk lejáratig megőrizni, akkor el is lehet adni azon az árfolyamon, amelyet a forgalmazók meghatároznak, és a vásárlástól a visszaváltásig eltelt napoknak megfelelő időarányos kamatot is kézhez kapjuk, a felmerülő költségek (pl. kamatadó) levonását követően. Állampapírokat sok helyen lehet vásárolni: egyes kereskedelmi bankoknál, a Magyar Postán, illetve a Magyar Államkincstár fiókhálózatában. A Magyar Államkincstár igen jó alternatívának tűnik, hiszen itt már a számlanyitással spórolunk: költségmentesen, kötelező megkötések, apró betűs részek nélkül nyithatunk és vezethetünk értékpapírszámlát, és annyit fektethetünk be a megtakarításunkból, amennyit csak akarunk. Online időpontfoglalással a sorban állás is elkerülhető. (x)